

Dobro si je zapomniti, da moramo vsak že uporabljeni panj pred vnovično naselitvijo čebel temeljito razkužiti. Najprej moramo panj temeljito mehanično očistiti; s čebelarškim dletom ali drugim ostrim predmetom iz njega odstranimo vse voščene prizidke in nanose propolisa. Tako pripravljeni panj temeljito obžgemo z gorilnikom. Najceneje in tudi učinkovito panj razkužimo v 3-% raztopini natrijevega luga NaOH, ki je bolj znan kot lužni kamen (3 kg/100 l vode). Lug obvezno vmešamo že v hladno vodo. Raztopino moramo nato obvezno segreti do vretja, sicer

razkuževanje ni učinkovito. Po končanem postopku panje speremo, posušimo, prezračimo, in taki so potem primerni za uporabo. Za podrobnejši opis postopka si preberite članke v Slovenskem čebelarju na to temo oz. poglavje 3.3 Nabava oz. prodaja čebel v Priročniku dobra čebelarska praksa.

Pri nakupu čebelje družine se moramo zavedati, da se bo normalno razvila in strošek nakupa morda povrnila že ob prvem točenju medu samo dobra čebelja družina. Zavedajmo se, da so tudi čebele živali, ki potrebujejo čebelarjevo skrb in nego. 🍯

Tudi v letu 2021 je bil izveden ukrep menjave čebeljih matic

dr. Peter Kozmus

vodja PRO

peter.kozmus@czs.si

V Sloveniji je kranjska čebela (*Apis mellifera carnica*) zaščitena in avtohtona čebelja podvrsta. Med drugim slovi po svoji krotkosti, delavnosti in odlični orientaciji. Poleg tega jo krasi še lastnost, da prezimi v relativno majhnem številu in da ima spomladi bujen spomladanski razvoj, kar ji omogoča, da dobro izkoristi zgodnje pašne. V številnih deželah so avtohtone čebele zaradi vnašanja novih pasem oz. podvrst z leti izginile oz. se pomešale z uvoženimi podvrstami, v Sloveniji pa se je čista avtohtona čebela ohranila vse do danes.

V populaciji kranjske čebele v Sloveniji se občasno pojavljajo križanci, ki so bodisi posledica križanj z italijansko čebelo bodisi z buckfaško linijo čebel, ki vdira zlasti čez severno mejo. Ti križanci dolgoročno pomenijo grožnjo za obstoj kranjske čebele v Sloveniji. K širjenju križancev po državi pripomore vsakoletni promet s čebelami, zato problem ni omejen le na obmejni del države, ampak se lahko križanci pojavijo tudi drugod.

ČZS je v letu 2021 ponovno izvedla menjavo čebeljih matic po ukrepu »spodbujanje osnovne odbire in menjava čebeljih matic«. Menjavo čebeljih matic smo izvedli v sodelovanju s terenskimi svetovalci JSSČ, ki so med čebelarji pregledovali stanje čistosti kranjske čebele. Ti so ob menjavi matic čebelarje obveščali o nujnosti izvajanja osnovne odbire, kadar so v svojih družinah ugotovili čezmeren odstotek čebel križancev. **Če so v določenih panjih pri čebelarjih ugotovili več kot 2 % čebel križancev**, čebel z rumenimi obročki na zadku, so jim svetovali zamenjavo matic. Na drugi strani smo

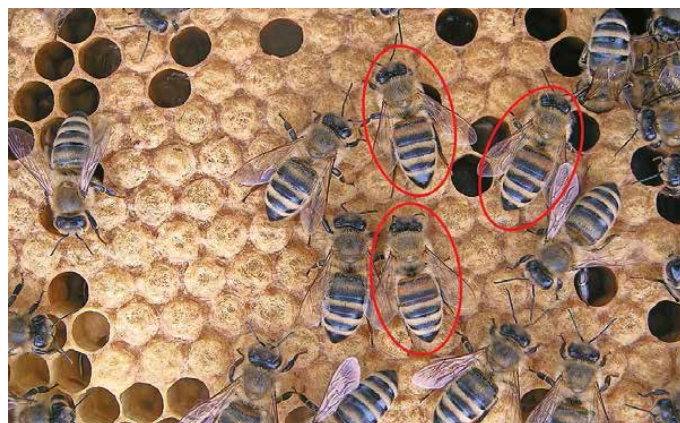

Foto: Peter Kozmus

sodelovali z vzrejevalci čebeljih matic, ki so v preteklem letu opravili neposredno testiranje matic in so nam za namen izvedbe menjave matic ponudili v odkup 1200 gospodarskih matic.

V mesecu juniju in juliju smo zamenjali matice pri 385 čebelarjih, pri katerih so terenski svetovalci ugotovili več kot 2 % čebel križancev in so izpolnjevali kriterije, ki jih je zahteval naročnik menjave matic (urejene evidence). Skupno smo zamenjali načrtovanih 1200 matic po vsej Sloveniji, kar je bil tudi cilj ukrepa. Pri tem smo bili pozorni, da so čebelarji dobili matice od najbližjega vzrejevalca, ki je sodeloval z dobavo matic, da smo zmanjšali možnost mešanja različnih ekotipov čebel. Ob menjavi so terenski svetovalci čebelarje obvestili o pomenu ohranjanja kranjske čebele in o morfoloških znakih, po katerih se kranjska čebela razlikuje od italijanske in buckfaške čebele. Pri anketiranju čebelarjev smo ugotovili, da so čebelarji s prejetimi maticami večinoma zadovoljni in da zamenjane matice v družinah večinoma primerno zalegajo.

Ukrep menjave matic nameravamo izvesti tudi v letu 2022, zato čebelarjem že sedaj priporočamo, da so pri pregledih čebel pozorni na obarvanost obročkov čebel delavk. Za več informacij glede vstopa v ukrep menjave matic priporočam, da se obrnete na svojega terenskega svetovalca. 🍯